

Η υδατοκαλλιέργεια είναι μια δραστηριότητα με πολλές όψεις. Καλύπτει την εκτροφή υδρόβιων οργανισμών, θαλάσσιων και γλυκού νερού, όπως ψαριών, μαλακίων (στρείδια, μύδια), καρκινοειδών (γαρίδες, καραβίδες) και φυτών. Είναι μια δραστηριότητα, η οποία βρίσκεται σε πλήρη ανάπτυξη, παρουσιάζει σημαντικές προοπτικές δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και ανταποκρίνεται σε πραγματική ζήτηση εκ μέρους των καταναλωτών. Σε αντίθεση με τον τομέα υδατοκαλλιέργειας, ο τομέας της αλιείας αντιμετωπίζει προβλήματα, λόγω της υπερεκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων. Ως εκ τούτου, ο ρόλος της υδατοκαλλιέργειας έχει αυξηθεί σημαντικά και καλείται να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση για αλιευτικά προϊόντα.

Η υδατοκαλλιέργεια στην Κύπρο σήμερα αφορά, κυρίως, τη θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια, που έχει και τις μεγαλύτερες προοπτικές ανάπτυξης. Οι μονάδες υδατοκαλλιέργειας βρίσκονται μόνο κατά μήκος των ακτών της ελεύθερης Κύπρου, λόγω του πολιτικού προβλήματος. Για περιβαλλοντικούς, αλλά και οικονομικούς λόγους, επιλέγηκε ως μέθοδος εκτροφής η καλλιέργεια σε κλουβιά ανοιχτής θάλασσας.

Η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας αντιπροσωπεύει περίπου το **70%** της συνολικής παραγωγής φρέσκων ψαριών στην Κύπρο (αλιείας και υδατοκαλλιέργειας), σε όγκο και αξία. Με το ποσοστό αυτό, η Κύπρος βρίσκεται στις πρώτες θέσεις μεταξύ των Κρατών της ΕΕ από απόψεως οικονομικής σημασίας της υδατοκαλλιέργειας, σε σχέση με την ολική παραγωγή αλιευτικών προϊόντων.

Θαλάσσιες εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας
Πάχυνση ερυθρού τόνου

Η συνολική παραγωγή των υδατοκαλλιεργειών (θαλάσσιων και γλυκού νερού) το 2008 ανήλθε περίπου στους **3800** τόνους ψαριών και **13,5 εκ. ιχθύδια** τσιπούρας και λαβρακιού, συνολικής αξίας περίπου **€35 εκατ.** Κατά τη διάρκεια του 2008, η Κύπρος εξήγαγε περίπου **2500** τόνους ψάρια υδατοκαλλιέργειας αξίας **€27 εκατ.** Σημαντική συμβολή είχε η διαφοροποίηση της παραγωγής με νέα είδη ψαριών και ειδικότερα της καλλιέργειας/πάχυνσης ερυθρού τόνου, η οποία αντιπροσωπεύει περίπου το **70%** των εξαγωγών σε αξία και το **40%** σε όγκο. Η αύξηση των εξαγωγών των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας καθιστά την κυπριακή υδατοκαλλιέργεια πιο ανταγωνιστική μετά και τη φιλελευθεροποίηση της αγοράς και επιτεύχθηκε σε μια δύσκολη περίοδο για τον ευρύτερο γεωργικό τομέα.

Εξώφυλλο περιοδικού
«The Economist»

Η Κυπριακή υδατοκαλλιέργεια διαθέτει σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης και υπάρχουν διάφοροι τρόποι που μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση της παραγωγής, με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα. Επομένως, για την επίτευξη του στόχου αυτού θα πρέπει σε κάθε στάδιο ανάπτυξης να αξιολογείται α) η οικονομική βιωσιμότητα, β) η κοινωνική αποδοχή και γ) η περιβαλλοντική συμβατότητα.

Ένας από τους κύριους τρόπους για βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα είναι η διαφοροποίηση της παραγωγής. Ο όρος διαφοροποίηση περιλαμβάνει την καλλιέργεια νέων ειδών, την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, καθώς και την παραγωγή προϊόντων, τα οποία στοχεύουν σε νέες ή ειδικές αγορές.

Διαφοροποίηση των ειδών εκτροφής

Η διαφοροποίηση με νέα είδη είναι ένα μέσο για να αποφευχθεί ο κορεσμός στην αγορά, κάτι το οποίο έχει παρατηρηθεί σε γρήγορα αναπτυσσόμενους τομείς.

Η διαφοροποίηση της παραγωγής με νέα είδη μπορεί να συμβάλει στη διεύρυνση της αγοράς και αποτελεί εναλλακτική λύση στα είδη ψαριών που παράγονται από τη συλλεκτική αλιεία, καθώς και στην ικανοποίηση της αγοράς για ορισμένα είδη αλιείας, που έχουν μεγάλη ζήτηση, αλλά για

διάφορους λόγους τα αλιευτικά αποθέματα παρουσιάζουν μείωση.

Στην Κύπρο, η διαφοροποίηση των ειδών εκτροφής έχει ξεκινήσει σε εμπορικό επίπεδο, κυρίως, με την εκτροφή/πάχυνση ερυθρού τόνου. Ο ερυθρός τόνος αλιεύεται και στη συνέχεια μεταφέρεται σε μονάδες υδατοκαλλιέργειας, όπου και τρέφεται για μικρό χρονικό διάστημα 4-6 μηνών, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος. Λόγω του ότι η δραστηριότητα αυτή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αλιεία για

Μινέρι

Προσφυγούλα

Λυθρίνι

την προμήθεια των ψαριών, διάφορα ερευνητικά προγράμματα επικεντρώνονται στην αναπαραγωγή και εκτροφή γόνου, ούτως ώστε να ολοκληρωθεί ο κύκλος ζωής του σε συνθήκες υδατοκαλλιέργειας.

Επί εμπορικής βάσης, αλλά, σε πολύ μικρότερες ποσότητες, παράγονται στην Κύπρο η ινδική γαρίδα, το μυτάκι, το γαϊωνέζικο φαγκρί και η προσφυγούλα. Καθοριστικό ρόλο στη διαφοροποίηση διαδραματίζει η επιστημονική έρευνα. Στόχος είναι η επεξεργασία τεχνικών εκτροφής, ικανών να φέρουν νέα είδη στο πιάτο του καταναλωτή σε λογικές τιμές.

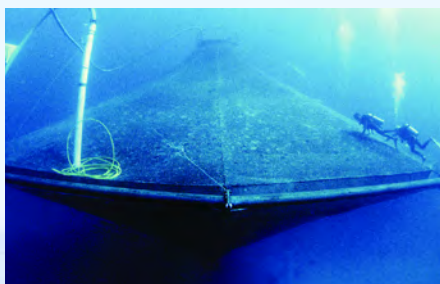
Στην Κύπρο, η έρευνα σε ό,τι αφορά την υδατοκαλλιέργεια επικεντρώνεται στον προσδιορισμό, έλεγχο και αξιολόγηση του βιολογικού κύκλου εναλλακτικών ειδών εκτροφής και στη δημιουργία τεχνικών πρωτοκόλλων για την αναπαραγωγή, μαζική παραγωγή γόνου και πάχυνσή τους. Τα κυριότερα είδη που μελετούνται στο παρόν στάδιο είναι το φαγκρί, λυθρίνι, μινέρι, προσφυγούλα και μούρμουρος για τη θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια, και για την υδατοκαλλιέργεια γλυκού νερού ο οξύρρυγχος.

Τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον για νέα είδη επικεντρώνεται στην καλλιέργεια ειδών, τα οποία έχουν ταχύ ρυθμό ανάπτυξης, όπως το μινέρι και ο τόνος.

Διαφοροποίηση στα υφιστάμενα διαδεδομένα είδη

Διαφοροποίηση των τεχνολογιών και μεθόδων καλλιέργειας

Παρόλο που στην Κύπρο η υδατοκαλλιέργεια διεξάγεται σε συνθήκες ανοικτής θάλασσας, η διαθέσιμη τεχνολογία δεν επιτρέπει τη διεξαγωγή της σε βάθη πέραν των 50 – 60 μέτρων. Ως αποτέλεσμα αυτού και λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού με άλλες δραστηριότητες όπως ναυτιλία, τουρισμός, αλιεία και άλλες παράκτιες δραστηριότητες, οι διαθέσιμοι χώροι για περαιτέρω ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας είναι περιορισμένοι. Η ανάπτυξη τεχνολογιών εκτροφής, που να επιτρέπουν την καλλιέργεια σε συνθήκες ανοικτής θάλασσας, σε μεγαλύτερα βάθη και σε μεγαλύτερη απόσταση από την ακτή, θα συμβάλει σημαντικά στην περαιτέρω αύξηση της παραγωγής, ενώ ταυτόχρονα οι επιπτώσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον θα ελαχιστοποιηθούν, καθότι οι συνθήκες που επικρατούν στην ανοικτή θάλασσα ευνοούν το διασκορπισμό και τη διάχυση των θρεπτικών ουσιών που αποβάλλονται κατά τη διάρκεια της εκτροφής και αποκλείουν την επιβάρυνση των παράκτιων περιοχών.

Νέα τεχνολογία
(Βυθιζόμενα κλουβιά ανοικτής θάλασσας)

Οικολογικά και Οργανικά (Βιολογικά) Πρότυπα

Η προώθηση μεθόδων παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον, η παραγωγή οργανικών προϊόντων, η βελτίωση των συνθηκών εκτροφής και η διασφάλιση της ποιότητας και ασφάλειας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας θα συμβάλουν σημαντικά στη βελτίωση της εικόνας του τομέα και στην εξάλειψη πιθανών προκαταλήψεων. Στα πλαίσια της Στρατηγικής της ΕΕ για την υδατοκαλλιέργεια, θα προωθηθούν τα ακόλουθα μέτρα:

- Δημιουργία μιας σειράς κοινών προτύπων για τη βιολογική υδατοκαλλιέργεια (βιολογικά προϊόντα) και σημάτων ποιότητας.
- Κατάρτιση κανόνων για το σεβασμό των αναγκών καλής διαβίωσης, των βιολογικών αναγκών και της υγιεινής των εκτρεφόμενων ψαριών.

Εξεύρεση νέων αγορών και αγορών σφήνα (niche markets)

Η καθιέρωση σήματος ποιότητας και η εφαρμογή κατάλληλης στρατηγικής και μεθόδων μάρκετινγκ αποτελούν δυναμικά εργαλεία για τη διεύρυνση των υφιστάμενων αγορών και την εξεύρεση νέων για την καλύτερη προώθηση των προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας.

Η προώθηση των προϊόντων με στόχο την εύρεση νέων αγορών μπορεί να γίνει α) μέσω εκστρατειών, οι οποίες θα αφορούν την προβολή των προϊόντων με έμφαση στις υγιεινές ιδιότητες της διατροφής με ψάρια, τη

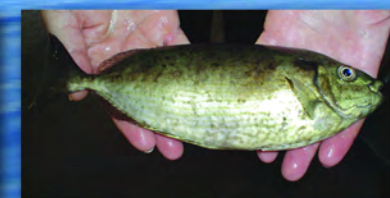

Σήμανση ποιότητας
ψάρια υδατοκαλλιέργειας

βελτίωση της εικόνας των προϊόντων, αλλά και εκστρατείες για είδη που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση και τα οποία δεν παρουσιάζουν εμπορικό ενδιαφέρον, με σκοπό την αύξηση της κατανάλωσής τους, β) με συμμετοχές σε διεθνείς εκθέσεις αλιευτικού χαρακτήρα, καθώς και με την οργάνωση εμπορικών αποστολών σε χώρες του εξωτερικού και γ) με τη διεξαγωγή ερευνών αγοράς, ώστε να εντοπιστούν οι συνήθειες και προτιμήσεις των καταναλωτών.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών

Η διαφοροποίηση της υδατοκαλλιέργειας

Τυπώθηκε σε οικολογικό χαρτί

Γ.Τ.Π. 240/2009 - 1.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Εκτύπωση: Othon Press Ltd